

Máder Attila

**A „specmat” 40 éve a Ságváriban – Betekintés az SZTE Ságvári Endre
Gyakorló Gimnázium matematika tagozatának történetébe a felvételi
feladatokon keresztül¹**

1. Előszó

Az alábbiakban egy nagyobb, a Szegedi Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziuma matematika tagozatának teljes történetét feldolgozó, s ezen keresztül a magyar tagozatos matematikaoktatásról is képet nyújtó, készülő írásból adunk közre részleteket.

2. Bevezetés, néhány szó az ország matematika tagozatairól

Magyarországon a tagozatos matematikaoktatás 1962-ben kezdődött a *Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium*ban. Az iskola hírnevét megalapozó első legendás osztályba járt: *Lovász László, Vesztergombi Katalin, Pósa Lajos, Berkes István, Laczkovich Miklós, Major Péter* és *Pelikán József* is, tanáruk *Rábai Imre* volt. (Ezzel szinte egy időben, 1963-ban, egy budapesti általános iskola első két osztályában megkezdődött Varga Tamás komplex matematikatanítási kísérlete.) 1966-ban a nyolctagú magyar diákolimpiai csapat a Fazekas matematika tagozatú osztályából került ki. Öten kaptak aranyérmet: Lovász László, Pósa Lajos, Berkes István, Laczkovich Miklós és Pelikán József.

Rövidesen még két fővárosi gimnáziumban indult tagozat: a Szent István Gimnáziumban 1962-ben, itt a képzés 1992-től hatévolyamos. A Berzsenyi Dániel Gimnázium 1963-ban indította tagozatát, képzésük 1993 óta hatévolyamos. Hamarosan az ország különböző pontjain, négy vidéki gimnáziumban is indult matematika tagozat. A debreceni Fazekas Mihály Gimnáziumban 1964-ben, Szvetits Zoltán tanár úr munkája nyomán. 1991 óta hatosztályos képzésük is van, de a négyosztályos is megmaradt, egy-egy fél osztály erejéig. Földes Ferenc Gimnáziumban Miskolcon 1966 óta működik tagozat, kibővítése, a debreceni Fazekas mintájára, éppen most kezdődött, idén kezdett az első

¹ Máder Attila, tudományos segédmunkatárs, Szegedi Tudományegyetem Természettudományi és Informatikai Kar; 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 1., SZTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium; 6722 Szeged, Szentháromság u. 2., Tömörkény István Gimnázium és Művészeti Szakközépiskola, 6720 Szeged, Tömörkény utca 1., mader@math.u-szeged.hu

hetedikes fél osztály. A veszprémi Lovassy László Gimnáziumban 1967 óta van tagozat, ami 2004-től ötosztályos, nyelvi előkészítő évfolyammal. A Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumban az első tagozatos osztály 1969-ben kezdett. Szakosított tantervű osztályok (ún. matematika I.) indultak közben, korábban, más iskolákban is, de „specmat” csak ez a néhány volt.

Azóta az ország más gimnáziumaiban is indult speciális matematika képzés: Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium és Általános Iskola (Szeged, 1987), Árpád Gimnázium (Budapest, 1984, 1993 óta hatosztályos), Tánicsics Mihály Gimnázium (Kaposvár, 1986), Teleki Blanka Gimnázium és Általános Iskola (Székesfehérvár), Versey Ferenc Gimnázium (Szolnok, 1986).

A kezdeti időkben szigorú minisztériumi követelményeknek kellett megfelelni: heti 10 matematika óra volt minden évfolyamon, 6 elmélet és 4 gyakorlat; az osztályban két matematikatanár tanított. De nem csak az óraszám, a tananyag is egységes volt.

A tagozatos osztályok az orosz (szovjet) tapasztalatok és kísérletek példájára indultak, de nem volt tantervük. Kidolgozását Rényi Alfréd szorgalmazta, így jött létre egy didaktikai csoport, Surányi János vezetésével. Feladata a tanácsadás és a tanárokkal való együttműködés volt, közösen készítették el a tantervet is.

Ebben, az 1979-ben, a speciális matematikai osztályok számára íródott tantervben részletesen szerepelnek a tananyag elemei, illetve követelményei. Lényegében most is ennek alapján folyik a tanítás.